

УДК 342.9:328.185:340.134:316.628(489)
DOI <https://doi.org/10.32840/pdu.2020.1-1.14>

О. Л. Макаренко

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри історії і теорії держави та права,
заступник декана з міжнародної діяльності
юридичного факультету
Запорізького національного університету

КОРЕЛЯЦІЯ МІЖ АНТРОПНИМИ ТА ПУБЛІЧНИМИ ІНТЕРЕСАМИ В АНТИКОРУПЦІЙНИХ ТРАНСФОРМАЦІЯХ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ ВІДКРИТОГО СУСПІЛЬСТВА

У статті досліджено кореляцію між антропними та публічними інтересами в антикорупційних трансформаціях правової системи відкритого суспільства. Визначено, що баланс приватного й публічного інтересів – найкращий варіант їхнього співвідношення для підтримання правової системи суспільства у стані відкритості до прогресу, зокрема, за рахунок нейтралізації корупції. Такий рівень кореляції об'єктивно неможливий без достатнього матеріального забезпечення осіб на державній службі, в суді, в парламенті. Встановлено, що цей мінімум являє собою реально забезпечені соціально-економічні права чиновників. За його наявності доречно повною мірою застосовувати правила інституту обмежень прав особи, вповноваженої на виконання функцій держави та місцевого самоврядування. Підкреслено, що інакше проблема корупції залишиться, застосування цього інституту буде не правовим і провокуватиме нові випадки корупції. Також звернено увагу, що при цьому залучення талановитих та розвинутих осіб до роботи в органах держави не відбудеться, щонайменше в потрібному обсязі. Підсумовано, що для держави це означає слабкість, а для нації – незахищеність і вразливість. Наголошено на важливості розуміння того, що мета антикорупційних інститутів полягає в тому, щоб попередити корупційне правопорушення. Важливо не допустити корупційних правопорушень, щоб далі не довелось карати винних у його вчиненні. Адже внаслідок такого покарання суспільство втрачає професійного чиновника. Встановлено, що розподіл благ треба організувати таким чином, щоб у чиновника не було потреби діяти неправомірно з метою виживання його і/або членів його сім'ї. Корисним у цьому зв'язку стає наслідування досвіду антикорупційної боротьби Королівства Данія та інших таких держав, яким успішно вдалося мінімізувати корупцію та культивувати доброчесність у сфері публічно-правових відносин. Цим забезпечується відкритість суспільства до сприйняття та реалізації прогресивних пропозицій, відповідно до сильних рис і традицій національної культури.

Ключові слова: антропний інтерес, Данія, доброчесність, корупція, культура, право, правові обмеження, публічний інтерес.

Постановка проблеми. Наразі для України та низки інших держав першочерговою проблемою залишається мінімізація хабарництва та інших видів корупції до рівня, який дозволить стійкий динамічний розвиток країни. В цьому зв'язку важливо пізнати вихідні засади, закономірності, зв'язки ефективної дії антикорупційних інструментів права. Наприклад, управлінських та виховних механізмів на рівні освітніх організацій як інституційо-

налізованих середовищ безпосередньої правової, політичної, економічної та іншої соціалізації людей, які актуалізують альтернативні корупційні стереотипи цінностей і зразків поведінки, зокрема, необхідності декларування доходів, заборони й обмежень щодо одержання неправомірної вигоди (подарунків тощо) для осіб, які уповноважені на виконання функцій держави та місцевого самоврядування тощо. Позитивною в цьому напрямі стає реалізація викладачами і вченими правниками, юристами-практиками низки релевантних

освітніх програм (спеціальних курсів) на базі університетів (інститутів), центрів перепідготовки й підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, керівників державних підприємств, установ та організацій, наприклад, Запорізької обласної державної адміністрації тощо. В підсумку чиновники публічної влади корегують у бік доброчесності власні уявлення щодо законодавчо визначених правових меж своєї поведінки під час здійснення публічно-владних повноважень. При цьому основне питання для них, власне, як і для громадян, які оцінюють доброчесність цих посадових осіб, полягає в чіткому розумінні формацій співвідношення інтересів публічного із приватним – їхніх правових форм та меж, взаємних перетинань та розведення, стану (рівнів) задоволення та живлення (зокрема взаємного), адекватності та правової насиченості чинного антикорупційного законодавства, так само як й актів його застосування тощо. І право тут в антикорупційному регулюванні публічних відносин утілення загальнолюдських цінностей, смислів, які дозволяють розвиватися, зокрема для України, в європоцентричному напрямі (правових та інших соціальних практик, пам'яті (спогадів, повторення і відтворення тощо), типу мислення тощо), який культурно прийнятний для нас адже живить, а не руйнує пасіонарно-конструктивні самобутність та духовні коди світогляду нашої нації, зміцнюючи її душу та розкриває енергетичний потенціал Богом дані українцям таланти (здібності).

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Адекватно жвавий відгук вирішення практичного боку вищевказаної багатоаспектної проблеми зустрічаємо у правовій доктрині, а саме в роботах В.Б. Авер'янова, Ю.П. Битяка, Н.А. Берлач, А.М. Бойка, С.К. Бостана, С.Д. Гусарева, О.О. Дудорова, М.І. Козюбри, Т.А. Коломоєць, А.Т. Комзюка, В.К. Колпакова, М.І. Мельника, Є.В. Невмержицького, С.Г. Стеценка, О.Д. Тихомирова, М.І. Хавронюка, Н.В. Янюк тощо. Антикорупційній тематиці присвячені також роботи таких учених: М.І. Бакая, який дослідив імплементацію положень «антикорупційних»

конвенцій у вітчизняне кримінальне законодавство (2009 р.), К.В. Берднікова – адміністративну відповідальність за порушення встановлених заборон та обмежень у сфері запобігання корупції в Україні (2016 р.), Д.О. Гарбазей – міжнародно-правові основи боротьби з корупцією (2016 р.), А.В. Онуфрієнка – систему злочинів корупційної спрямованості (2015 р.), Я.Ю. Пилип – інституційні гарантії забезпечення прав і свобод громадян у сфері запобігання і протидії корупції; О.І. Судоплатової – зарубіжний і російський досвід застосування сучасних технологій антикорупційних практик (2017 р.) тощо. Втім, зазначений у темі цієї роботи аспект проблеми залишився недостатньо повно розкритим.

Мета статті – розкрити кореляцію між антропними та публічними інтересами в антикорупційних трансформаціях публічного права відкритого суспільства.

Виклад основного матеріалу. Основною метою сучасного цивілізаційного прогресу залишається вільне й ефективно здійснення людиною належних їй прав і свобод [1, с. 35], тому позитивною тенденцією розвитку правової системи є гарантування прав людини і встановлення цивілізованого паритету між інтересами особи й держави [2, с. 5], мінімізації можливостей для контрпродуктивного розгортання напруження й конфліктів між ними, коли інтереси громади, окремої людини та інтереси народу, а тим паче держави, не збігаються й потребують майстерності в пошуку прийнятних для всіх зацікавлених суб'єктів точок дотику з низки питань та варіантів спільних рішень на цій підставі [3, с. 27], спрямованих, у підсумку, на забезпечення загального благополуччя. Наприклад, Україна за індексом процвітання у 2019 р. з-поміж 167 досліджуваних країн посіла 96 місце (у 2018 р. зі 149 – 111-те). Поряд з Україною у зведеному рейтингу розташувалися – Туніс (95те) і Беліз (94те), а також Куба (97те) і Сальвадор (98те) [4].

Досягнення зазначених цілей виключає корупцію та передбачає доброчесний розподіл публічною владою наявних ресурсів, докладання максимуму зусиль для їхнього примноження. Й особливі

успіхи в цьому мають ті країни, які знаходяться на перших місцях вищезгаданого рейтингу. Наприклад, Королівство Данія щорічно займає високі позиції серед країн із високоефективними інструментами протидії хабарництву і, отже, з низьким рівнем корупції. Основу антикорупційного законодавства цієї держави становлять законодавчі акти про адміністративну та кримінальну відповідальність за вчинення корупційних злочинів. Максимальний термін позбавлення волі за хабарництво, передбачений Кримінальним кодексом Данії, на державній службі становить 6 років, у приватному секторі – 4 роки. Діяльність державних службовців регламентується кодексом честі чиновників. Сильне й розвинуте громадянське суспільство (42% населення займається волонтерством та благодійністю) здатне заявляти про випадки корупції в особі громадян, які реалізують таким способом право на свободу висловлювання своєї думки й виявляють готовність нести відповідальність за сказане перед судом, звертаючись до правоохоронних органів для проведення розслідувань з виявлення фактів корупції. У сфері господарських відносин, яка, за визначенням, має найбільший потенціал корупційних вигод, а, відповідно, й ризиків, ця країна має низку ефективних антикорупційних організацій, зокрема таких: Датське агентство міжнародного розвитку, Торгова рада Данії, Датське агентство із кредитування експортних організацій, Конфедерація датської промисловості, Фонд індустріалізації для країн, які розвиваються [5, с. 90–91].

Як видно із прикладу, доброчесність є основою для політичної, економічної, правової комунікації на рівні, який відповідає рівню розвитку цивілізації, де відбувається це спілкування. Проте як порядок – ще не значить гармонія, так і цивілізація – ще не культура, а лише сукупність соціальних передумов й умов її розвитку, відповідно до людських чеснот, які виключають корупцію. Правові та інші цивілізаційні інститути відкритого суспільства – тло для культивування різноманітних культур, а тому вони покликані перешкоджати деструкції культури та забезпечувати її поступ [6, с. 213], зокрема й у пра-

ворозумінні – осмисленні та відтворенні (доктринально і практично) правових норм (інститутів) і цінностей, які вони відображають. Такі кореляції між культурами (горизонтальні, зовнішні) та в межах однієї культури (вертикальні, інтеріорізовані, від фр. *intériorisation* – перехід ззовні всередину, від лат. *interior* – внутрішній) означають важливість не стільки пошуку істини в кожній із них, – їхніх комбінацій і/внутрішніх структурах, скільки смислів [7, с. 24; 8, с. 27–28], які дозволяють максимально розвинути людські чесноти в кожному, а далі використати їх для вдосконалення членів відкритого до прогресу суспільства, що, звісно, виключає корупцію як наслідок прояву вад людей із контркультурних соціальних верств контрцивілізації, в канві яких вони розкладаються як особистості й ті, хто занепадає духовно й соціально.

Правовий та всі інші зрізи культури – ніщо інше як система надбіологічних програм людської життєдіяльності, які історично розвиваються та забезпечують відтворення та зміну соціального життя в усіх його проявах [9, с. 341]. І саме як юридично-культурний феномен розцінюємо посилення тенденції утвердження доброчесності в Україні та в низці інших держав, що наразі відбувається через протидію хабарництву, неправовому (незаконному) збагаченню та іншим видам корупції. Інакше сучасна цивілізація нездатна вижити та прогресувати, а тільки буде спроможна поглиблювати соціальні проблеми, їхню глобальну поширеність. Межа зазначеної протидії співпадає з межею високодуховної соціальної взаємодії та стійкого динамічного розвитку суспільства. У цьому зв'язку важливим правовим інструментом є інститути контролю та обмежень щодо осіб, які вповноважені на виконання публічно-владних функцій в отриманні неправомірних вигод, таких як: урегулювання відносин у сфері подарунків, сумісництва/суміщення робіт (посад), роботи із близькими особами, обмеження після завершення служби в органах публічної влади тощо.

Особисті інтереси являють собою систему співвідношень особистісного та соціального. Наприклад, ідейна

людина – це вже інший стиль життя, привнесений іншим моральним ідеалом. Замість замкнутості в родинному егоїзмі маємо тут на першому місці службу суспільству. Взагалі, без ідейної людини суспільство не існувало б [10, с. 72]. Особисті інтереси людей виражають їхнє специфічне, індивідуальне місце в системі суспільних відносин, їхня потреба розвивати і вдосконалювати особисті якості, свою індивідуальність. Публічними інтересами вони стають через те, що відображають спільні умови життя людей, їхню соціальність. Наприклад, у представників однієї соціальної групи можна спостерігати, поряд зі специфічними індивідуальними рисами, загальні однорідні соціальні характеристики [11, с. 602]. Особистий інтерес кожної людини полягає в задоволенні осмислених нею потреб. На відміну від інтересів, потреби об'єктивні та зумовлені законами природи, які людина не змінює. Водночас, пізнання потреби та їхньої всієї сукупності – ключове завдання для кожного. Правильним таке осмислення є тоді, коли задоволення потреб зумовлює функціонування, відтворення й розвиток людини, відповідно до тільки їй властивих рис, конкретно історичних та цивілізаційних умов її проживання в соціумі. При цьому антропна життєдіяльність вимагає кількісних оцінок і якісних характеристик за допомогою категорій «максимальний», «ефективний». Адже, звісно, різноманітна природа людини та утворених нею соціальних спільнот/груп (сім'ї, трудових колективів, територіальних громад, етносів, націй, їхніх об'єднань) передбачає рух різного темпу та якості, визначити який можливо за наявності шкали відображення відповідності реальних об'єктів (діянь) її елементу (позначці). Наприклад, одні чиновники діють повільно та якісно або повільно й неякісно, а інші – навпаки. Власне, порівняння (лат. *comparatio*) одного з іншим суб'єктом/об'єктом однакового порядку й дає можливість визначити їхню якість (кращу/нижчу, високу/середню/низьку тощо), а також особливості. Онтологія наших оцінок криється саме в можливості порівняти одне з іншими за заданими параметрами. Оцінювання діяльності державних службовців, зокрема

в Україні, є однією з тих процедур управління людськими ресурсами, яка має суттєвий потенціал для впливу на управління людськими ресурсами загалом, його характер, зокрема ефективність та прозорість, а також умови праці, справедливість у ставленні до працівників шляхом використання однакових підходів та критеріїв [12, с. 117]. У цьому зв'язку справедливою є думка про те, що успішність проведення модернізації країни передбачає, з-поміж іншого, посилення гарантій трудових прав громадян, що, зі свого боку, залежить від чіткого бачення перспектив розвитку держави й суспільства, наявності стратегічного довготермінового плану розвитку країни, публічності такого процесу та від волі, порядності, знань, а також від досвіду осіб, які відповідають за проведення таких реформ [13, с. 6]. Інститутом верифікації правильності чинних норм права за критерієм порядності намірів їхнього подальшого ефективного застосування стають правові стандарти, виражені в рішеннях ЄСПЛ, де вказано, що дієвість законів визначається з урахуванням практики його тлумачення компетентними судами [14, с. 4] й інколи визначеності «закону» можна досягти лише в разі його судового тлумачення [15, с. 69], що фактично являє собою динамічну тенденцію в інтерпретації права [16, с. 422–423].

Саме судове тлумачення й усі інші елементи суддівського правозастосування у відносинах забезпечення доброчесності публічної влади придатні до визначення змісту обмежень для осіб, уповноважених на виконання функцій держави та місцевого самоврядування, зокрема, через порівняння показників роботи таких осіб за чинниками, які історично правники визначили корупційними, а саме: вплив подарунків, сумісництва та суміщення посад, роботи близьких осіб, які перебувають у підпорядкуванні тощо. Емпіричні дані дослідження у сфері професійної діяльності чиновників, які працюють в однакових умовах, виявляють різні результати через їхні індивідуальні риси, зокрема ті, які перетинаються із соціально прийнятною (альтруїстичною, матеріальною тощо) та корупційною мотивацією, тобто спонукальним чинником діяльності. Мотивація базується на категоріях потреби

та інтересу (відчуття фізіологічної або психологічної нестачі чого-небудь), а також винагороди (те, що людина вважає цінним для себе) [12, с. 9]. Вивчення та оцінювання роботи осіб, уповноважених на виконання функцій держави та місцевого самоврядування, суть феномену атестації цих осіб – інструмент державної кадрової політики в напрямках попередження й боротьби із правопорушеннями та корупцією в системі державної служби [17, с. 119], правосуддя, парламентаризму та місцевого самоврядування.

Спираючись на внутрішні спонуки особи до професійної діяльності, пов'язані із задоволенням її потреб та інтересів, правники формулюють правила атестації осіб, уповноважених на виконання функцій держави та місцевого самоврядування, як на етапі їхнього прийняття на роботу, так і під час здійснення ними своїх повноважень, відповідно до закону. Прикладами таких процедур в Україні є положення про порядок проведення конкурсу на зайняття вакантної посади державної служби (статті 22–30 Закону України «Про державну службу» від 10.12.2015 р. № 889-VIII), порядок зайняття посади судді вищого антикорупційного суду (статті 7–9 Закону України «Про Вищий антикорупційний суд» від 07.06.2018 р. № 2447-VIII тощо). Завдяки цим процедурам досягається відбір осіб, теоретично, за задумом тих правників, які їх розробили, придатних до роботи на благо нації. Теоретично, відповідно до чинних законодавчих моделей, чиновники публічно-правової сфери всі разом виявляють, розуміють і досягають у межах своїх повноважень того, чого потребує нація. Реалістичність повноцінного задоволення публічного інтересу (англ. public power від лат. publicus – суспільний), звісно, не спирається тільки на зазначені процедури, а обов'язково доповнюється низкою інших інститутів виконання функцій держави, зокрема, територіальних громад (розмірковуючи в рамках теорії муніципального дуалізму й державницької теорії місцевого самоврядування). Публічні інтереси, врегульовані відповідними галузями права, виражені не як приватна воля, а як безпосередня воля суспільства. Її відображають

у законодавстві й реалізують в інтересах нації (народу – більшості – з максимальним урахуванням інтересів меншості) органи публічної влади та одноосібні суб'єкти, які її уособлюють, уповноважені підвладними на унормування суспільних відносин, реалізацію соціального управління й інших загальносоціальних функцій [18, с. 21].

Публічні інтереси є відображенням у праві відгарманізованих та збалансованих інтересів держави, всього суспільства, значної його частини, зокрема територіальних громад, соціальних груп, особливо найуразливіших і слабкозахисених, які потребують державної підтримки [19, с. 7]. Феномен корупції цілком може бути системоутворюючим імперативом, за відсутності якого система суспільства розсипається, як картковий будинок. Історії відомо чимало прикладів того, як спроби усунення корупційної гравітації призводили до розпаду узвичаєних соціальних зв'язків, а це тягло за собою або руйнування соціуму, або його суттєве послаблення, що, врешті, робило його жертвою зовнішніх експансіоністських зазіхань. Цю закономірність не треба розуміти як застереження проти поступальної боротьби з корупційними явищами, але варто розуміти, що така боротьба буде тим більш ефективною, чим більше вона враховуватиме ієрархічну сукупність змістовно-проблемних факторів / смислових диспозицій, які знаходяться в основі корупції, зрештою, як і будь-якого іншого соціальних явища / тенденції [20, с. 399–400]. У цьому зв'язку чиновники органів публічної влади потребують ґрунтовних знань (досвіду) не тільки із права та примусу, але й із соціальної комунікації, перш за все, щодо отримання такої влади і/або впливу на неї, можливості такого соціального позиціонування, яке здатне забезпечити людину потрібними їй благами, що сукупно поєднуються на тлі феномену політичної культури та розгортається в ній, як система асоціацій, стереотипів, відносно стійких політичних уявлень, переконань та орієнтацій, а також зумовлених ними політичної свідомості, діянь, моделей та норм поведінки людини, її груп і суспільства в цілому – суб'єктів політичних відносин [21, с. 64–65].

Найбільший виклик для доброчесності публічної влади виникає в податковій сфері та бюджетних відносинах [22, с. 125], а також тоді, коли великими стають майнові спокуси, пропоновані, як правило, підприємцями для досягнення їхніх приватних цілей з отримання прибутку. Водночас підприємці, які не вирішують власні питання з органами публічної влади корупційним способом, часто відчують не доброчесний тиск із боку держави під час розподілу публічних коштів, а судову систему визнають нездатною зашкодити цьому. Корупційний чинник знижує здатність країни розвиватися. Відповідно до вищезгаданого рейтингу, в Україні, наприклад, найбільш доброчесною сферою публічного адміністрування залишаються суспільні відносини з питань освіти (31ше місце). Найгірші показники – у сфері державного управління (121ша позиція). Зазначимо, що в рейтингу Індексу процвітання Україна помітно поступається не лише всім країнам-членам Європейського Союзу, але й Молдові – країні з об'єктивно гіршим потенціалом економічного розвитку [23, с. 138–139].

Інститут обмежень прав особи, уповноваженої на виконання функцій держави та місцевого самоврядування, – важливий елемент механізму роботи державного апарату, спрямованого на досягнення потреб та інтересів усіх і кожного – задоволення публічних інтересів. Із часом стала зрозуміла ілюзорність позиції про самообмеження чиновників щодо використання наданих їм публічних повноважень у власних інтересах. Не інакше як юридичні наївність та ідеалізм сприймається індиферентність відношення до подарунків, підробітків, близьких людей, використання службових повноважень із боку осіб публічно-правової сфери життя. Бажання і спокуса до отримання більшого блага – нормальне явище по суті, вимагає рамок для відносин у зазначеній сфері. Кількісні та якісні (інколи оціночні) критерії, максимально повний або вичерпний набір ознак (елементів) та низка інших юридично-технічних інструментів зустрічаються в законах про запобігання корупції для опису ключових правил посадових обмежень. Це також частина їхнього пра-

вового статусу – спеціального антикорупційного. В межах описаних вище принципів (верховенства права, свободи людини тощо) заборон для чиновників під час та певний час після закінчення виконання публічно-владних повноважень виявляється довіра населення, а, значить, і підтримка політики держави. Діючі в реальному житті правові підстави такої довіри дають людям широ вірити в доброчесність осіб, уповноважених на виконання публічно-владних функцій. Дбати залишається тільки про їхню професійність – компетентність (належні знання, вміння, навички, досвід) та набір інших потрібних професійних якостей, які перманентно відтворюються та розвиваються.

Підприємництво на публічній службі (у сферах правосуддя, парламентської роботи тощо) виключено. Буквально воно там і неможливе, якщо державний апарат працює відповідно до загальноправових принципів права. Утім, реальність така, що хабарництво й корупція поширені всюди, їхня максимально можлива нейтралізація є справою усієї нації, проте результати в підсумку різноманітні, нестандартні, часом тривалі в умовах відсутності спадковості й наступництва найбільш прогресивних стандартів публічного врядування, стійких інституційних, структурних змін, які зумовлюють прогрес. Обмеження щодо отримання подарунків, правила надання платних послуг органами держави, адміністрування податків і митних платежів, низка інших норм спрямовані окреслити масштаби матеріальних і нематеріальних вигод у сфері публічно-владних відносин. Будь-який претендент на виконання публічно-владних повноважень через атестацію перед призначенням/обранням на посаду знає про наявні обмеження й розміри своїх матеріальних та інших вигод під час роботи на ній, тому, з одного боку, після отримання роботи на цій посаді особа не може нарікати на негідну винагороду й несправедливість обмежень щодо її збільшення. Вона має можливість звільнитися з такої посади, відчуваючи, що її забезпечення неналежне. З іншого боку, марно, несправедливо й безвідповідально сплачувати особам, уповноваженим на виконання функцій держави

та місцевого самоврядування, коштів яких економічно не достатньо для життя й розвитку. Більше того, такий підхід малозабезпеченості щодо цих осіб не має правового характеру, так само, як і натяку на нього. В цьому випадку діє інша закономірність – залучення цими особами додаткових фінансових ресурсів для їхнього виживання й розвитку, відповідно до свого покликання, талантів тощо.

Висновки і пропозиції. Отже, баланс приватного й публічного інтересів – найкращий варіант їхнього співвідношення для підтримання правової системи суспільства у стані відкритості до прогресу, зокрема, шляхом нейтралізації корупції. Цей рівень кореляції об'єктивно неможливий без достатнього матеріального забезпечення осіб на державній службі, в суді, в парламенті. Установивши цей мінімум і гарантувавши реально соціально-економічні права цих осіб, доречно повною мірою застосовувати правила інституту обмежень прав особи, уповноваженої на виконання функцій держави та місцевого самоврядування. Інакше проблема корупції залишиться, застосування цього інституту буде не правовим і провокуватиме нові випадки корупції, залучення талановитих та розвинутих осіб до роботи в органах держави не відбудеться, щонайменше, в потрібному обсязі, а значить, держава залишиться слабкою, а керована нею нація – незахищеною і вразливою. Важливо також розуміти, що мета цього інституту – не допустити корупційного правопорушення й покарати винного, а попередити його. Адже втрата внаслідок притягнення до юридичної відповідальності професійного судді, службовця, депутата через його об'єктивно зумовлені, хоча формально заборонені, дії до отримання потрібного йому (зокрема його сім'ї) для виживання й розвитку мінімуму коштів (вигод), веде до ще більших втрат нації, а саме: витрат на підготовку нової особи, уповноваженої на виконання відповідних повноважень у межах функцій держави та місцевого самоврядування на рівні професійності не нижчому, ніж було в його попередника. Проблемою є визначення особи, яка талановита, а не просто може вико-

нувати публічно-владні повноваження. Ця дилема залишається не врахованою й не вирішеною, оскільки об'єктивно природа не продукує цих осіб у кількості, яка покриває соціальні потреби, а держава не здатна створити належні стандарти соціально-економічного забезпечення тим добросовісними чиновниками, які вже успішно працюють. Корисним у цьому зв'язку стає наслідування досвіду антикорупційної боротьби Королівства Данії та інших таких держав, які успішно мінімізували корупцію та культивували добросовісність у сфері публічно-правових відносин, чим забезпечити відкритість суспільства до сприйняття та реалізації прогресивних пропозицій, відповідно до сильних рис і традицій національної культури.

Список використаної літератури:

1. Полешко А.Л. Напрями реформування адміністративного права (за матеріал. 2-ї нац. наук.-теор. конф.). *Право України*. 2000. № 8. С. 35–37.
2. Кампо В.М., Нижник Н.Р., Шльоер Б.П. Становлення нового адміністративного права України: наук.-попул. нарис. Київ : Юр. книга, 2000. 60 с.
3. Сушинський О.І. Публічна влада та місцеве самоврядування: концептуальні аспекти : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (Золочів–Львів, 27–28.05.2000). Львів : Державність, 2000. С. 23–28.
4. The legatum prosperity index 2019 Key Findings: Prosperity is growing, but not equally. URL: <https://www.prosperity.com/>
5. Судоплатова О. И. Современные технологии антикоррупционных практик: зарубежный и российский опыт применения : дис. ... канд. полит. наук : 23.00.02. М. 2017. 140 с.
6. Эйзенштадт Ш. Революция и преобразование обществ. Сравнительное изучение цивилизаций / пер. с англ. А.В. Гордона ; под ред. Б.С. Ерасова. Москва : Аспект Пресс, 1999. 416 с.
7. Витгенштейн Л. Культура и ценность. О достоверности / пер. с англ. Л.М. Добросельского. Москва : АСТ ; Астрель, 2010. 250 с.
8. Овчинникова А.П. Феноменология правовой культуры: философско-правовое исследование : дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.12. Одеса. 2016. 200 с.
9. Новая философская энциклопедия : в 4х т. Ин-т философии РАН ; науч.-ред.

- совет : предс. В.С. Степин. Москва : Мысль, 2010. Т. 2 : Е-М. 634 с.
10. Шлемкевич М.Л. Загублена українська людина. Київ : МП Фенікс, 1992. 158 с.
 11. Радченко Л.М. Політичні інтереси: поняття, функції, типологія. *Держава і право*. 2012. Вип. 56. С. 600–605.
 12. Кузьмін О.Є., Мельник О.Г. Теоретичні та прикладні засади менеджменту : навч. посібн. Львів : НУ Львівська політехніка, 2002. 228 с.
 13. Коваленко В.І. Система фахової освіти потребує докорінного реформування. *Юридичний вісник України*. 3–9 грудня 2011. № 48. С. 6–7.
 14. Малярчук Т.В. Понятійний апарат кримінально-процесуального права України : автореф. дис. ... на здоб. наук. ступ. канд. юрид. наук : спец. 12.00.09. Київ, 2011. 18 с.
 15. Хім'як Ю.І. Оціночні кримінально-правові поняття та вимога визначеності закону у рішеннях ЄСПЛ. *Вісн. НАП України*. № 2. 2011. С. 65–70.
 16. Цвік М.В., Петришин О.В., Авраменко Л.В. Загальна теорія держави і права : підручник. Харків : Право, 2010. 584 с.
 17. Шатун В.Т. Оцінювання та атестація державних службовців у руслі європейського і світового тренду. *Наукові праці. Державне управління*. Вип. 223. Т. 235. 2002. С. 117–127.
 18. Коломоєць Т.О., Колпаков В.К., Макаренко О.Л. Науково-практичний коментар Закону України «Про запобігання корупції». За заг. ред. Т.О. Коломоєць, В.К. Колпакова. Запоріжжя : ВД «Гельветика», 2019. 588 с.
 19. Вінник О.М. Теоретичні аспекти правового забезпечення реалізації публічних і приватних інтересів в господарських товариствах : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.04. Київ, 2004. 631 с.
 20. Левкулич В.В. Справедливість як імператив соціокультурної дійсності : дис. ... докт. филос. наук : спец. 09.00.03. Київ, 2018. 456 с.
 21. Rosenbaum W. Political culture. N. Y. : Oxford University Press, 1975. 560 p.
 22. Івасенко С.М. Запобігання та протидія корупції в правоохоронних органах: організаційно-управлінський аспект : дис. ... канд. наук з держ. управ. : спец. 25.00.01. Київ, 2015. 199 с.
 23. Демидюк О.О. Ефективність функціонування та розвитку сучасних економічних систем : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.01. Київ, 2017. 247 с.

Makarenkov O. Correlation between anthropic and public interests in anti-corruption transformations of the open society legal system

The article reveals the correlation between anthropic and public interests in the anticorruption transformations of the legal system of an open society. It is determined that the balance of private and public interests is the best option for their correlation to maintain the legal system of society in a state of openness to progress, in particular, by neutralizing corruption. Such a level of correlation is objectively impossible without sufficient financial support for individuals in public service, in court, in parliament. It is established that this minimum represents the real secured socio-economic rights of officials. If applicable, it is appropriate to fully apply the rules of the institution of restrictions on the rights of a person authorized to perform functions of the state and local self-government. It is emphasized that otherwise the problem of corruption will remain, the use of this institute will not be legal and provoke new cases of corruption. It is also noted that the involvement of talented and developed persons in the work of the state bodies will not take place at least to the required extent. To sum up, this means weakness for the state, and for the nation – insecurity and vulnerability.

It is emphasized that anti-corruption institutions must achieve their goals. This goal is to prevent corruption. It is important to prevent corruption offenses, otherwise you will have to punish those responsible for committing them. After all, as a result of such punishment, society loses a professional official, namely: a judge, a police officer, a Member of Parliament, etc. It has been established that the distribution of benefits should be organized in such a way that the official does not need to act improperly in order to survive him and / or his members family. The dismissal of an unscrupulous official means that society must spend additional money to train a new person authorized to perform the relevant functions of the state and local government. The level of his professionalism should be no less than that of his predecessor.

It is identified that the problem is to identify a person who is talented, and not just able to exercise public authority. This dilemma remains unaddressed and unresolved because

objectively nature does not create these individuals in an amount that covers social needs. Accordingly, the state is, at the same time, unable to create adequate standards of socio-economic support for those virtuous officials who are already successfully working. Useful in this regard is to follow the experience of the anti-corruption struggle of the Kingdom of Denmark and other similar states, which have successfully succeeded in minimizing corruption and cultivating integrity in public relations. This ensures the openness of society to the acceptance and implementation of progressive proposals, in accordance to the strong features and traditions of national culture.

Key words: *anthropic interest, Denmark, integrity, corruption, culture, law, legal restrictions, public interest.*